

Energy Management Institute

Member of **eurelectric**

ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕВРОПА: ФИНАНСОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ

ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕВРОПА

- За да се помогне за поправяне на икономическите и социалните щети, причинени от пандемията от коронавирус, стимулиране на европейското възстановяване и опазване и създаване на работни места, Европейската комисия предлага важен план за възстановяване за Европа, чрез който ще се използва пълният потенциал на бюджета на ЕС.
- Комисията предлага два начина за мобилизиране на необходимите инвестиции:

Next Generation EU

— нов инструмент за възстановяване за периода 2021—2024 г. в размер на 750 милиарда евро, с който бюджетът на ЕС ще се увеличи с ново финансиране, набрано на финансовите пазари

Подсилен дългосрочен бюджет на ЕС
за периода 2021—2027 г.
(1100 милиарда евро)

THE EU BUDGET POWERING RECOVERY AND RESILIENCE

Management Institute
of **eurelectric**

За да се гарантира ефективен отговор от страна на ЕС на кризата с коронавируса, която засяга както Съюза, така и неговите партньори по света, Европейската комисия мобилизира редица инструменти. Инструментът Next Generation EU ще бъде разгърнат в рамките на **три** **стълба**:

Подпомагане на възстановяването на държавите членки

- [Механизъм за възстановяване и устойчивост](#)
- [Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа — REACT-EU](#)
- [Подсилени програми за развитие на селските райони](#)
- [Подсилен механизъм за справедлив преход](#)

- Подкрепа за инвестициите и реформите
- Подпомагане на справедлив преход

(В рамките на европейския семестър)

Даване на тласък на икономиката и подпомагане на частните инвестиции

- [Инструмент за подкрепа на платежоспособността](#)
- [Инструмент за стратегически инвестиции](#)
- [Укрепена програма InvestEU](#)

- Подпомагане на ключови сектори и технологии
- Инвестиране в ключови вериги за създаване на стойност
- Подкрепа на платежоспособността на жизнеспособни предприятия

Извличане на поуки от кризата

- [Нова програма на ЕС за здравеопазване](#)
- [Подсилен rescEU](#)
- Подсилени програми за научни изследвания, иновации и [външна дейност](#)

- Подкрепа на ключови програми за бъдещи кризи
- Подкрепа на партньорите по света

Energy Management Institute
Member of **eurelectric**

КЛЮЧОВИ ИНСТРУМЕНТИ В ПОДКРЕПА НА ПЛАНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕВРОПА

Оказване на подкрепа на държавите членки за
тяхното възстановяване и съвземане и за
излизането им от кризата още по-силни

1. Европейски механизъм за възстановяване и устойчивост, интегриран в европейския семестър

- **Начин на действие:** Безвъзмездни средства и заеми чрез изпълнение на националните планове на държавите членки за възстановяване и устойчивост в съответствие с целите на европейския семестър, включително във връзка с екологичния и цифровия преход и устойчивостта на националните икономики.
- **Бюджет:** 560 милиарда евро, от които 310 милиарда евро за безвъзмездни средства и 250 милиарда евро за заеми.

2. REACT-EU — Помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа

- **Начин на действие:** Гъвкави схеми за отпускане на безвъзмездни средства по линия на политиката на сближаване за общините, болниците, дружествата чрез управляващите органи на държавите членки. Не се изисква национално съфинансиране.
- **Бюджет:** 55 милиарда евро допълнително финансиране по линия на политиката за сближаване за периода 2020—2022 г.

3. Подкрепа на екологичния преход към неутрална по отношение на климата икономика чрез средства от Next Generation EU

- Предложение за укрепване на **Фонда за справедлив преход** с до 40 милиарда евро, за да се помогне на държавите членки да ускорят прехода към неутралност по отношение на климата.
- Подсилване на **Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони** с 15 милиарда евро, за да им се помогне да извършат необходимите структурни промени в съответствие с Европейския зелен пакт и за постигане на амбициозните цели в съответствие с новата стратегия за биологично разнообразие и стратегията „От фермата до трапезата“.

Даване на тласък на икономиката и
подпомагане на частните
инвестиции

1. Подобрена програма InvestEU, включително механизъм за стратегически инвестиции

- **Начин на действие:** Обезпечаване на гаранция от бюджета на ЕС за финансиране на инвестиционни проекти чрез групата на ЕИБ и националните насърчителни банки
- **Бюджет:** 15,3 милиарда евро за InvestEU. Нов Механизъм за стратегически инвестиции с обезпечени средства от Next Generation EU в размер на 15 милиарда евро.

2. Нов Инструмент за подкрепа на платежоспособността с цел подпомагане на собствения капитал на жизнеспособни дружества

- **Начин на действие:** Обезпечаване на гаранция от бюджета на ЕС за групата на Европейската инвестиционна банка с цел мобилизиране на частен капитал.
- **Бюджет:** 31 милиарда евро

Извличане на поуки от кризата и
справяне със стратегическите
предизвикателства, пред които е
изправена Европа

1. Нова програма на ЕС за здравеопазване, за да бъде подготвена Европа за бъдещи здравни заплахи

- Нова здравна програма — **EU4Health** — за укрепване на здравната сигурност и подготовка за бъдещи здравни кризи с бюджет 9,4 милиарда евро.

2. Укрепване на rescEU, механизма на ЕС за гражданска защита, за да може да се реагира на мащабни извънредни ситуации

- **Начин на действие:** Безвъзмездни средства и обществени поръчки, управлявани от Европейската комисия.
- **Бюджет:** Общо 3,1 милиарда евро.

ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕВРОПА

€1,850 ТРИЛИОНА

**Многогодишна Финансова Рамка
2021-2027:
€ 1,1 трилион**

New Generation EU – € 750 млрд.

**Безвъзмездни средства: € 500 млрд.
Заеми: € 250 млрд.**

**Политика на сближаване:
€ 323 млрд.**

**Общо селскостопанска
политика:
€ 335 млрд.**

**Единен пазар, иновации и
цифрова икономика:
€ 140,6 млрд**

**Миграция и управление на
границите:
€ 31,1 млрд**

**Фонд за справедлив преход:
€ 10 млрд.**

**Механизъм за възстановяване и устойчивост –
€ 560 млрд.**

**Безвъзмездни средства: € 310 млрд.
Заеми: € 250 млрд.**

**REACT-EU, засилване на съществуваща Политика по
сближаване с цел финансиране на справяне с COVID-
19 – € 50 млрд.**

**Засилване на Фонда за развитие на селските региони –
€ 15 млрд.**

**Допълнително засилване на InvestEU, Програма в
подкрепа на здравето и др. > € 90 млрд.**

Фонд за справедлив преход – € 30 млрд.

СЕПТЕМВРИ 2020- ЕК

Energy Management Institute

Member of eurelectric

Pillar 1: Supporting Member States to recover

	Next Generation EU / TOTAL (including possible EU budget financing)
Recovery and Resilience Facility	560.0 / 560.0
of which GRANTS	310.0 / 310.0
of which LOANS**	250.0 / 250.0
REACT-EU**	50.0 / 55.0*
Rural development**	15.0 / 90.0
Just Transition Fund	30.0 / 40.0
Total Pillar 1	
405 grants 250 loans	

Pillar 2: Kick-starting the economy and helping private investment

	Next Generation EU / TOTAL (including possible EU budget financing)
Solvency Support Instrument	26.0 / 31.0*
InvestEU***	15.3 / 16.6
Strategic Investment Facility	15.0 / 15.0
Total Pillar 2 (according to the needs)	
56.3 provisioning for guarantees	

Next Generation EU / TOTAL (including possible EU budget financing)

Health programme	7.7 / 9.4
rescEU	2.0 / 3.1
Horizon Europe	13.5 / 94.4
Neighbourhood, Development and International Cooperation	10.5 / 86.0
Humanitarian Aid	5.0 / 14.8

Total Pillar 3 (according to the needs)
38.7 grants of which 10.5 provisioning for guarantees

Grants	500
of which provisioning for guarantees	66.8
Loans	250.0
TOTAL	750

ПЛАНЪТ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕВРОПА: ИЗМЕРЕНИЯТА ЗА БЪЛГАРИЯ ≈ € 30 МЛРД.

Многогодишната финансова рамка 2021-2027:
€ 16,7 млрд.

New Generation EU – € 12,3 млрд.

Безвъзмездни средства: € 9,2 млрд
Заеми: € 3,1 млрд.

Политика по сближаване:
€ 8,78 млрд.

Европейски фонд за развитие на
селското стопанство:
€ 2 млрд.

Преки плащания в рамките на
Общата политика за селското
стопанство:
€ 4,98 млрд.

Миграция и Сигурност (3 фонда):
€ 239 млн.

Фонд Козлодуй:
€ 56 млн.

Фонд за справедлив преход:
€ 668 млн.

Механизъм за възстановяване и устойчивост – € 9,23
billion

Безвъзмездни средства: € 6,13 млрд.
Заеми: € 3,1 млрд.

REACT-EU, засилване на съществуваща Политика по
сближаване с цел финансиране на справяне с COVID-
19– € 692 млн.

Допълнително финансиране на фонда за развитие на
селското стопанство– € 376 млн.

Допълнително засилване на InvestEU, Програмата
за подкрепа на здравеопазването и др.

Фонда за справедлив преход – € 2,02 млрд.

ОСНОВНИ ИНСТРУМЕНТИ

**Бюджетът на „ЕС-следващо поколение (EU New Generation)“
ще се формира чрез привличане на заемни средства от световните финансови пазари**

Механизъм за възстановяване и устойчивост замества Програмата за подкрепа на структурни реформи

- Ще бъде включен в Европейския семестър;
- Подкрепата се предоставя за въвеждане на реформи и публични инвестиции за икономическо възстановяване в светлината на Зеления преход и дигитализацията;
- Изисква развитие и одобрение от ЕК на национални планове за възстановяване като част от Програмата за национални реформи;
- Срок на програмата до 31.12.2024

Допълнително финансиране на Политиката за сближаване за справяне със социално-икономически последици от COVID-19

- Финансиране чрез New Generation EU;
- Въвеждането на съществуващи оперативни програми в подкрепа на мерките срещу COVID-19 е разширено;
- Финансирането следва да е налично през есента на тази година;
- Срок на мярката: края на 2022

Фонд за справедлив преход

- В подкрепа на икономическата трансформация на регионите, които са най-засегнати от Зелената сделка и прехода към въглеродно неутрална икономика;
- Част от програмната рамка на Политиката за сближаване и съответните други програми;
- Въвеждане в рамките на условията на МФР 2021-2027.

Други инструменти, предложени от ЕК

- Инструмент за подкрепа на платежоспособността
- Механизъм за стратегически инвестиции
- Механизъм за отпускане на заеми в публичния сектор в рамките на Механизма за справедлив преход

МЕХАНИЗЪМ ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД

Energy Management Institute

member of eunlectric

- **Механизъм за справедлив преход** – част от Инвестиционния план за **€ 1 трилион** в рамките на Европейската Зелена сделка, който има за цел да мобилизира инвестиции за осигуряването допълнителна целева подкрепа на **най-засегнатите региони от прехода към нисковъглеродна и климатично устойчива икономика** и които имат малък капацитет да посрещнат тези предизвикателства
- Механизмът включва **три стълба**:
 - 1) Фонд за справедлив преход,
 - 2) Схема за справедлив преход към InvestEU
 - 3) Механизъм за отпускане на заеми в публичния сектор.
- Механизмът осъществява: подкрепа за прехода към ниско-въглеродни и климатично устойчиви дейности, създавайки нови работни места в зелена икономика, инвестиции в обществен и устойчив транспорт, инвестиции в възобновяема енергия като се подобрява цифровата свързаност, предоставяне на достъпни заеми на местните власти, подобряване на енергийната инфраструктура, топлоснабдяване, транспортна инфраструктура
- COVID-19 – необходимост за устойчиво възстановяване като се отчете околна среда и необходимостта за осигуряване на подкрепа на най-уязвимите региони. В резултат – **ново предложение на ЕС от 28.05. за засилване на Механизма**:
 - ✓ Общият бюджет на Фонда за справедлив преход ще бъде увеличен до **€ 40 млрд. +**
 - ✓ Механизмът за отпускане на заеми в публичния сектор ще може да мобилизира **€ 25-30 млрд.** в инвестиции
 - ✓ Схема за справедлив преход към InvestEU ще бъде **подсилена** =
- = **Механизмът за справедлив преход ще мобилизира най-малкото € 150 млрд. публични и частни инвестиции**

БЮДЖЕТ НА ФОНДА ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД (ФСП) И КАКВО ЩЕ ФИНАНСИРА

- С каква сума ще работи фонда? Към първоначално предложените **€7.5 billion**, ЕК предлага значително допълнително финансиране от **€2.5 млрд.** в следващия дългосрочен бюджет на ЕС и **€30 млрд.** от инициатива EU Next Generation.
= €40 млрд. Обща сума за Фонда за справедлив преход, от които **€2.69 млрд. са разпределени за България**
- Какво ще финансира ФСП? Финансирането ще бъде използвано да смекчи социално-икономическите последици от екологичния преход в най-засегнатите региони като ще подкрепи възможности за преквалификация на работници, подпомагане на МСП да създадат нови възможности, диверсифициране на икономическите дейности и инвестиране в бъдещето на тези най-засегнати региони

КРИТЕРИИ ЗА РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА СРЕДСТВАТА В РАМКИТЕ НА ФСП

Energy Management Institute

Member of **eurelectric**

❑ Критерии – отразяващи икономическите и социалните показатели на страните членки и регионите

- ✓ Емисии на парникови газове от индустриални инсталации в региони, където въглеродната интензивност надвишава средната за ЕС
- ✓ Ниво на заетост във въглищните мини
- ✓ Ниво индустриална заетост в засегнатите региони
- ✓ Производство на торф
- ✓ Производство на битуминозни шисти

❑ Икономически критерии (емисии на ПГ, производство на торф и битуминозни шисти) и социални (заетост във въглищни и въглеродно интензивни региони) тегло 50%

❑ Допълните критерии за корекция с цел определяне на дела на страната:

- ✓ **БВП на глава от населението** – за да се осигури адекватна концентрация на ресурси в най-малко развитите страни-членки. Националните разпределителни дялове нарастват или намалява, за да отразят разликата между Брутен национален доход на глава от населението и средния за ЕС брутен национален доход на глава от население
- ✓ **Таван на средствата** - въведен да предотврати страните-членки от получаването на допълнителен дял от ФСП и да осигури по-справедливо и по-балансирано разпределение между страните -членки. Първоначалното предложение е за таван от € 2 млрд, основан на бюджет за ФСП = €7,5 млрд. *Очаква се да се промени при увеличаване на бюджетния размера на ФСП; Предложението на Европейския парламент е да този таван да бъде определен в размер на 27% от основната сума/ бюджет на ФСП (в размер на €17,88 млрд., предложен от Европейския парламент в проекта на доклад).*
- ✓ **Минимално ниво на интензитет на помощта** – всяка страна-членка следва да получи разпределение, което да позволи подкрепа за значителни дейности. Минималният интензитет на помощта е определена на €6 на жител.
- ✓ **Този метод на разпределение помага да се гарантира, че разпределението на средствата е концентрирано в достатъчна степен върху страните-членки, където предизвикателствата са най-усезаеми като същевременно предлага значима подкрепа за всички страни-членки.**
- ✓ **По-специално, страните-членки с Брутен национален доход на глава от населението по-нисък от 90% от средния за ЕС, ще получат около две трети от финансирането на ФСП.**

СХЕМА ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД КЪМ INVESTEU

Energy Management Institute

Member of eurelectric

- **Схемата за справедлив преход към InvestEU** (Стълб 2 на Механизма за справедлив преход) ще осигури схема, която да **генерира допълнителни инвестиции** в полза на регионите, които ще възползват от Механизма за справедлив преход в допълнение към Фонда за справедлив преход (Стълб 1 на Механизма за справедлив преход) и Механизма за отпускане на заеми в публичния сектор.
- Схемата за справедлив преход към InvestEU ще бъде **подсилена** чрез **увеличаване на гаранциите** от InvestEU.
- Схемата за справедлив преход към InvestEU позволява да се оказва подкрепа за инвестиции в региони, които се ползват от Механизма за справедлив преход, в зависимост от специфичните инвестиционни нужди, определени от страните-членки в териториалните планове за справедлив преход.
- **Подкрепата се предоставя под формата на финансови продукти** на InvestEU, предлагани от партньори на InvestEU, напр. групата на Европейската инвестиционна банка или националните насърчителни банки или институции.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ОТПУСКАНЕ НА ЗАЕМИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР

- **Механизмът за отпускане на заеми в публичния сектор** ще бъде въведен съвместно от ЕК и Европейската инвестиционна банка
- Включва **грантова компонента = € 1.5 billion** от бюджета на ЕС и **заемна компонента = € 10 млрд.** from от средствата на ЕИБ
- Механизмът за отпускане на заеми в публичния сектор се очаква да **мобилизира** между **€25 and €30 млрд.** публични инвестиции.
- Всички инвестиции в рамките на Механизма за отпускане на заеми в публичния сектор трябва да бъдат направени на базата на **Териториалните планове за справедлив преход** + да съответстват на кредитната политика, правилата и процедурите на Европейската инвестиционна банка + Финансирането от ЕИБ трябва да бъде гарантирано, за да получи средствата
- **Допустими проекти:** инвестиции в публичния сектор с преки ползи за определени територии и региони, при условие че допринасят за задоволяване на специфичните нужди за регионално развитие, произтичащи от прехода, в съответствие с териториалните планове за справедлив преход. **Допустими са само проекти, които не генерират достатъчен поток от собствени приходи и които не биха били финансирани при търговски условия без елемента на безвъзмездна помощ**
- Механизмът може да подкрепя например **енергийна** и транспортна **инфраструктура, мрежи за топлоснабдяване, мерки за енергийна ефективност**, включително **реиновиране на сгради**, както и социална инфраструктура.

ТЕРИТОРИАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОЕКТНО ФИНАНСИРАНЕ

- **Всички инвестиции в рамките на Механизма за справедлив преход трябва да бъдат направени въз основа на (регионалните) Териториалните планове за справедлив преход.**
- Страните-членки изготвят териториалните си планове за справедлив преход като отчетитат анализа на ЕК в рамката на Европейския семестър 2020 и следва да се представи план за процеса на прехода до 2030.
- Плановите трябва да са в съответствие с Националните интегрирани планове енергетика и климат и с прехода към климатично-неутрална икономика. Териториалните планове за справедлив преход трябва да определят най-засегнатите райони, които да бъдат подкрепени във всяка една страна –членка и приоритетните области във всеки регион.
- **Одобрението на териториалните планове за справедлив преход открива достъпа до всички три стълба на Механизма за справедлив преход** (Фонд за справедлив преход, Схема за справедлив преход към InvestEU, Механизъм за отпускане на заеми в публичния сектор).
- **Грантовата компонента ще бъде на пряко управление на ЕК, а заемна компонента ще бъде осигурена от Европейската инвестиционна банка** в съответствие с нейните правила, политики и процедури
- За да се осигури достъп до механизма, безвъзмездните средства ще бъдат отпускани за проекти в държавите-членки, които покриват изискванията, чрез национални пакети, които ще бъдат определени до декември 2024 г. След тази дата ще бъдат открита процедура за представяне на предложения на равнище ЕС, за да се осигури пълно прилагане на механизма. Механизмът ще влезе в сила след подписването на административно споразумение между ЕК и ЕИБ.
- На 25 март 2020 (**преди предложението за увеличение на бюджета на ФСП**) – **България е отправила искане за € 550 млн. от ФСП** за въвеждането на териториалните планове за справедлив преход на територията на три региона в страната: Стара Загора, Кюстендил и Перник.
- 18 Страни-членки, включително **България**, вече получиха одобрение от ЕК на техните искания за оказване на помощ в изготвянето на териториалните планове за справедлив преход, които всяка страна трябва да подаде с оглед получаването на средства по Механизма за справедлив преход.